

Også en slags filmkundskab

Ado Kyrou og Siné: „Manuel du parjait petit spectateur“. Le Terrain Vague, Paris 1958.

Håndbogens emne – specialistens og entusiasgens gode råd til i filmnydelse mindre forfarne – og dens form – den afslappede *dead pan*-maske à la *Buster Keaton* – kunne en filmforfalden ætling af *Chesterton* have fået noget guddommeligt ud af, behændigt balancerende på grænsen mellem seriøst nonsens og poetisk common sense. *Ado Kyrous* lille vejledning består nemlig af en række alvorstunge kapitler om biogængeriets „teknik“ – meddeler på sin egen måde altså en slags filmkundskab, begrebet her forstået som biografvanernes nytte- og nydelsesæstetik. Samtlige enkeltafsnit kunne have haft en overskrift begyndende med et „Om at –“: „Om at stå i kø“, „Om at snyde sig ind“, „Om at ryge i smug“, „Om at omgås kvindelige kontrollører“, „Om at læse fortekster“, „Om at se dårlige film“, „Om at vælge film efter den pige man har med og ens hensigter med hende“, „Om at ytre bifald eller mishag“, „Om at lave skandale“ o. s. v. Man indstiller sig altså på forhånd på en god sofistikeret spøg med mening i, mander sig også op til et usikkert smil nu og da, men overgiver sig efterhånden helt til en foruroligende mistillid til sin egen fornemmelse for den subtilere humors valører. Tager manden virkelig sig selv så alvorligt, som det synes? Og emnet? Og os, læserne? Gudskelov bringer bogen selv et kraftigt dementi, som ganske vist slår forfatteren på munden, men som til gengæld redder læse-

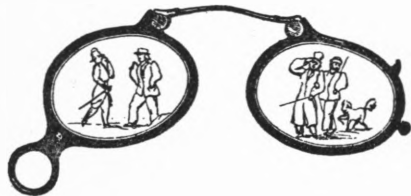

Den i anmeldelsen omtalte tegning af Siné.

rens morskab. Dementiet er tegneren *Siné's* illustrationer – de er næsten alle satiriske plets-kud i deres ofte makabre blanding af kynisme og naivisme. Se f. eks. vedstående „citat“, der er bilag til *Kyrous* formodning om, at man i en parisisk forstadsbiograf ville kunne afbryde forevisningen af den gudelige „*Monsieur Vincent*“ og fortsætte med sidste del af „*En amerikaner i Paris*“, uden at publikum ville bemærke det!

Iøvrigt noteres det med tilfredshed, at *Ado Kyrou* er erfaren nok til at anbefale den siddestilling i biografen, som anmelderen selv har fundet ideal: sædet langt ned i sædet, nakken mod ryglænet og knæene mod stoleryggen foran. Prøv den næste gang, og den er også Deres.

Werner Pedersen.

De mange illusioner

„*LA GRANDE ILLUSION*“ („*Den store Illusion*“). Prod.: *Alexandre Kamelka* 1937. Instr.: *Jean Renoir*. Manus.: *Renoir* og *Charles Spaak*. Foto: *Christian Matras*. Musik: *Joseph Kosma*. Dekor.: *Lourie*. Medv.: *Pierre Fresnay*, *Jean Gabin*, *Erich von Stroheim*, *Dalio*, *Carette*, *Gaston Modot*, *Dita Parlo*.

„*La Grande Illusion*“ hedder *Jean Renoirs* berømte film, som vi nu har fået lejlighed til at se mere end 20 år efter undfangelsen. Men egentlig er der tale om mange illusioner.

En af de illusioner, der hentydes til, er vel troen på, at det internationale socialistiske klas-sesammenhold i hine tider omkring den første verdenskrig ville vise sig stærkere end patriotis-men og nationalismen. Den franske socialist *Jean Jaurés* forsøgte, da den første verdenskrig truede, at sikre freden ved hjælp af det internationale socialistiske bureau – han blev skudt af en fransk nationalist aftenen inden mobiliseringsdagen. *Renoirs* film foregår under krig-en, men hans klasseanalyse kan alligevel sæt-tes i forbindelse med disse begivenheder; fil-men viser tydeligt, hvor nationalistisk bundet den centrale hovedperson (*Gabins* *Maréchal*) er. *Maréchal* er den person i filmen, der skulle